

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Cap. XVI. Austriacæ Regiones, les pais Hereditaires.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

DUCATUS, seu PRINCIPATUS TRIDENTINVS iuris Episcopalis
sub tutelâ Comitum, de quo in Italiâ.

ADIE-	COMIT. BRI-	Brigantium: <i>Bregens</i> , seu <i>Bregnis</i> , ad Fluuium cognominem in valle per- amœna; in eâ vrbe visuntur multa vestigia antiquitatis.
CTA		
TI-	VALGO-	Pludentium: <i>Pludentz</i> , caput huius regionis quæ in multas valles dirimitur, colloca- tum est ad Fl. <i>Ill</i> .
RO-		
LII	NEBLI-	Sonneberga: <i>Sonneberg</i> , caput Comitatus. Feldkirkia: <i>Feldkirk</i> , seu <i>Veldkirk</i> , ad Flu- uium <i>Ill</i> , vrbs cultissima in valle quæ olim Drusiana dicebatur: paruit aliàs Comiti- bus de <i>Montfort</i> , sed demum Comitatus ille venditus Austriaco est.
<i>les An- nexes du Ti- rol.</i>	GOVIA le Nebli- gon.	

CAPVT XVI.

Austriaca Regiones, les pays Hereditaires.

FAMILIA Austriaca (vt fabulas præscindamus) splendorem trahit & originem à Comitibus Habspurgenſibus, & potiffimum à Rodolpho primo Imperatore, cui sicut & familiæ suæ Imperium pietas in Deum peperisse dicitur. Inuenerat in familia sua Comitatus Brigantium, & Alſatiæ, atque aliquid in Heluctiâ, sed exinde maiori cum impetu Domus illa amplificari cœpit. Nam is filium suum Albertum primum cognomento Victorem Austriæ, & Stiriz creauit, pulsus exinde Bohæmis. Eidem Alberto vxor Elizabetha Comitatus Tirolensem, & Goritiensem attulit, cum Ducatibus Carinthiæ, & Carniolæ. Albertus II. per vxorem Comitatum Ferretensem habuit. Leopoldus primus in Foro iulio, & Istria bello aliquid occupauit. Albertus V. per vxorem suam Elizabetham Marchionatum Morauiz, & regna Hungariæ, & Bohæmiæ in familiam suam transtulit. Fridericus III. dictus est primus Archidux Austriæ. Eius filius Maximilianus I. Imperator per vxorem suam Mariam Caroli Burgundi ditiones obtinuit. Ex eo natus est Philippus I. cui Hispania per vxorem Ioannam obuēnit.

hæc enim erat filia Ferdinandi Aragoniæ Regis, & Elizabethæ in Castellâ Reginæ. Ex Philippo nati Carolus V. & Ferdinandus primus Imperator. Inter quorû posteros familia Austriaca in Germanicam, & Hispanicam diuisa est: illa in Greciensem, seu Austriacam & Tirolensem. Cæterum ex regionibus suis Archidux colligit fermè viginti librarum milliones; indidem centum pedum millia, equitum triginta scribere potest. Duas habent supremas curias Archiduces, Viennensem pro Austriacis regionibus, & Ænipontinam pro Tirolio & Suevicis regionibus.

§. I. *Austria*, l' *Austriche*, Germanicè *Osterreich*, quæ vox *Regnum Orientale sonat*, ut *VVestereich Occidentale*.

- INFE-
RIOR
- la haute*
Austri-
che ou
au deçà
- VIENNA: *Vienne*, olim *Vindebona* potiùs quàm *Iulio-bona*, totius Germaniæ munitissima, & *Solymani* olim *victoriarum meta*, Imperialis, & Episcopalis ciuitas ad Fl. *Vienn*, qui hîc cadit in *Danubium*, vnde vrbi nomen. Hinc armatæ lintres *Danubium* tutum seruant, multumque rebus Austriacis profunt.
- Lintium: *Lintz*, cum eximio castro, *Keppleri Astrologi* sedes. Infra hanc vortex *Danubij* terribilis vulgò *Seaurussel*, nostrâ linguâ *Groûin de pourceau*.
- Gemunda: *Gemund*, aut *Gmind*, ad lacum cognominem, vnde *Drauu le Drauu*, erumpit. Vrbs minuta, sed locuples ob vicinos fontes falsos, ex quibus sal excoquitur.
- Ensa: *Ens*, ad Fl. cognominem.
- Laureacum: *Lorch*, vrbecula peranti qua, & Rom. Imperatorum olim sedes.
- Hamburgum: *Hainburg*, ad *Danubium* extrema versus *Hungariam*.
- Nouostadium: *Nennussad*, Episcopalis munitissima triplici fossa, & castro, vbi natus *Maximilianus* auus *Caroli V.*
- Fanum S. Hippolyti: *S. Hippolyte*, vulgò *Sampolten*.
- Melka, seu Medelicum: *Melk*, vrbs egregiè munita, & frustra sæpe tentata.
- Stira: *Steyr*, ad Fl. cognominem.

- Velsia: *Velz*, olim Valeria Romana ad Drauum.
 Lambakum: *Lambak*, ad eundem Fl.
 du Da- Vædhouia: *Vaidhouen*, ad Fl. *Ips*.
 nibe. Purbachum: *Peurbach*.
 Rotomantium: *Rotnmans*, in montis crepidine arx.
 Bada: *Baden*, Austriæ cognominata.
 Ipsia: *Ips*, à Fl. cognomine nomen accepit.
- CHREMBSA, seu CHREMBSIA: *Chrems*, sita ad Fl. *Krens*
 Maiorem, antequam Danubio permisceatur.
- INFE- Grima: *Grim*, ad Danubium, infra quam vortex cir-
 RIOR cumagitur nauigiis periculosissimus.
 Freuestadium: *Freistat*, aliter *Freuestat*.
 Horna: *Horn*, conuentu Lutheranorum celebrata cùm
 de propagandâ Hæresi cogitabant.
- la basse Egenburgum: *Egenbourg*.
 Austri- Theba: *Theben*, castrum munitissimum contra Hunga-
 che, ou ros ad Fl. *Moldæne*.
 au delà Volgerdorffia: *Volgerdorff*.
 du Da- Garlia: *Gars*.
 nibe. Mons Cæsius: *le Mont de Calenberg*, longissimus & ex-
 currens à Danubio per varias flexiones vsque ad
 Sauum.

§. 2. *Stiria la Stirie. Dicitur hæc Regio indigenis Styrmak,*
à Tauricis populis antiquis dicta, Styr enim Germanicè
Taurum sonat. Huius regionis incolis colla
tument ob aquas.

- VRBES GRECA: *Gratz*, aliter *Gretz*, cultissima ciuitas Archi-
 ducum sedes. Vnde nomen tulit diu Ferdinandus II.
 AD Imperator.
- FLVV. Pons Muri: *Pruch-der-Muer*.
 Lauba: *Lauben*, seu *Sauben*, caput Comitatus.
- M V- Cappenberga: *Cappenberg*, vbi *Hiersperch*, Muro Fl. iun-
 R V M gitur.
 Veyterfeldia: *Veyterfeld*.
 Muriana: *Muroela*.

sur le Muer. Rachelpurgum: *Rachelbourg*, arx munitissima, contra Turcas Canisiam occupantes.
Lutenberga: *Lutenberg*, cuius vina laudantur Peloponnesiis similia, *la Maluoisse*.
Murechum: *Murek*.

VRBES AD DRAVVM
sur le Draue. { Pettauium: *Pettaun*.
Markpurga: *Markpurg*.
Varadinum, seu Variana castra: *Varasdin*, seu *Va-
rasin*, ad Danubij alucum Meridionalem.
Glachonia: *Glakon*, seu *Glakonthurn*.

ALIAE VRBES
minori-
bus Fluuiis
adiacen-
tes. { Fridauia: *Fridaun*, non procul à Drauo.
Vianna: *Vianne*, aliter *Voitzberg*, ad confluentias *Gra-
des & Kainach*.
Schamburgum: *Schamberg*.
Hartperga: *Hartperg*, ad Fl. *Vifritz*.
Verauia: *Veraun*, ad prædictum amnem.
Furstenfeldia: *Furstenfeld*, ad confluentias *Lansnitz &
Vifritz*.

MON-
TES. { Mons Gefagus: *Mont Schockel*.
Præcipitium Diaboli: *Tuffelsteig*, de quo multa fabulosè
iactantur ab indigenis.
Mons Claudius: *le Mont de Dracimberg*, ultra Drauum.

COM-
CIL-
LIEN-
SIS
*le Comté
de Cilly.* { CILLIVM: *Cilly*, aut *Cylley*, Comitatus caput, qui variis
regionibus accensetur, sed ad Stiriam pertinet. Vrbs
hæc sita ad Fl. *Saan*, vnde valli nomen *Saanthal*.
Raina: *Rain*, ad Fl. *Sauum* vrbecula in opimo solo col-
locata.
Saxenfeldia: *Saxenfeld*.
Keisersberga, seu Cæsaris Burgus: *Keisersberg*.

§. 3. *Carinthia*, la *Carinthie*, *Aimoino* prouincia *Carantano-
rum*, Germanis *Karnten*, à *Carnis* populis qui hanc cum
Carniola occupauerunt.

SVPE-
RIOR. { FANVM S. VITI: *S. Veit*, caput totius Regionis ad
confluentias Fl. *Vvilibetz & Glan*. Ad illam urbem
Dux olim in habitu Rustici primùm venire cogeba-
tur,

tur, & in lapide stare vnde pecuniam spargebat, mox in vicinam ædem Sanctæ Mariæ vestem ponebat, & Ducalem induebat, hancque consuetudinem Fridericus II. Imp. non seruauit, sed literas dare coactus est, quibus factum suum nihil derogare consuetudini asserbat.

la haute
ou l'Occidentale,
 Villachum: *Villak*, ad Fl. cognominem, vbi Bambergenſis Episcopus Gubernatorem habet in castro; ibidem eius palatium viſitur.
 Clagenfurtum: *Clagenfurt*, olim Claudia, vrbecula Episcopi Bambergenſis.
 Vertia: *Vert*, vnde lacui nomen *Vertzée*.

indigenis
 Gurkium: *Gurk* } ad Flu. *Gurk*, qui mox cadit in
 Straſpurgum: *Straſpurg* } Olkzam.
 Frifachum: *Friefach*.
 Gemunda: *Gmind*.

Oberkarnzen
 Milſtadium: *Milſbad* ad lacum cognominem, quem efficit Fluuius *Rospach*.
 Spitallium, vel Spitellum: *Spitall*, vel *Spisell*, vbi Isara Fl. *Iſer* Drauo permiscetur.
 Ottemburgum: *Ottenbourg*, è regione *Spitall*, in altera Draui ripa, inde Comitatu nomen.
 Pons Fellæ aliter Ponteba Imperialis, ad discrimen Venetæ. Dux vrbeculæ fluuio Fellâ separatæ: *Pontafella*, & *Ponteba*.

la basse,
ou l'Orientale,
indigenis
 Volkmartia: *Volkmarkt*, ad Drauum Fl.
 Murauia: *Murau*, ad Fl. Murum.
 Nouomarchia: *Neumarch*.
 Iudemburgum: *Iudembourg*, ad Fl. Murum.
 Fanum S. Lamberti: *S. Lamperg*, inter montes ſitum.
 Fanum S. Leonardi: *S. Leonard*, vbi confluunt *Veisritz* & *Lauand*.
 Veſperga: *Vesperg*.
 Fanum S. Andreæ: *S. André*, ad Fl. *Lauand*.
 Lauantmonda, ſeu ostium Mondæ: *Lauantmond*.
 Drauoburgum: *Drabourg*.
 Pleburgum: *Pleibourg*, ad Fluuiolum *Feisritz*.

Vnder-karn-ten. { *Iaunslayna*: *Iaunslain*, in monte sita.
Golbergici montes: *Montz Golberg*, dicti aurei & argentei, ex quibus fluunt aquæ morbis salutares.

§. 4. *Carniola*, la Carniole, Germanicè *Krain*.

SVPERIOR { **LABACHVM**: *Laubach*, seu *Labach*, Italis *Labato*,
 Sclavis *Labiana*, ad Fl. cognominem.
aliter Septentrionalis, & **Carnioburgum**: *Crainbourg*, vbi Fluuius *Kraneker* in *Sauum* cadit.
HVMIDA, **Monspurchum**: *Monspurch*, aliter *Menspurg*, ad Fl. *Streez*.
la haute Carniole,
indigenis { **Igga**: *Igg*, ad Fl. cognominem.
Billigrecia: *Billigratz*, ad Fl. *Billi*.
Franica: *Franicz*, ad Fl. cognominem.
Staina: *Stain*, ad Fl. *Streez*, in *Carinthiæ* limite.
 Ea Regio vocatur à quibusdam *Karstia*: ab aliis tamen *Karstia* nominatur ille tractus qui iacet inter montes editos quos vocant *Czalin*, ad mare *Hadriaticum*, & fluuium *Lizonso*.
INFERIOR { **Lafium**: *Laas*, caput etiam regiunculæ, vulgò *Kaczeole*, ad radices montium sita.
la basse Carniole,
Lugea, seu *Circonicensis lacus*: *Czirknick*, seu *Cirknitz*, & ei lacus cognominis, palus *Lugeæ*, quæ vndique montibus, & syluis circumuallatur, de quâ in admirandis ad finem huius libri agetur.
 Germanicè
Vnder-Krain. { **Iessera**: *Iesser*, minuta vrbecula ad eundem lacum.
Geminda: *Gmind*, ad Fl. *Chubel*.
Idna: *Idnitz*, ad Fl. cognominem.

§. 5. *Vinidorum Marchia*, la Marche des *Vindes*, Germanicè *VVindismark*.

METVLVM, seu *Metelinga*: *Metling*, ad Fl. *Colapim Kulp*, à *Turcis* seculo superiore capta, & *Turcico* more direpta.
Carolostadium: *Karlstad*, aliter *Carolounitz*, vrbs & arx firmissima

ad confluentias *Kulp*, & *Meresuize*. Vulgò ad Croatiam reuocari solet, quia hîc Præfectus Croatia commoratur, sed reuera huius regionis est, à Carolo Austriaco condita, vt esset ab hac parte contra Turcas propugnaculum, in eâ Vskoki degunt Turcarum hostes infensissimi.

Seiffemburgum: *Seiffembourg*, ad Fl. *Gruck*.

Rudoluertia: *Rudolfuert*, quasi peninsula Rodolphi.

Landstrasia: *Landstrais*, ad Fl. *Gruch*.

Vergelia: *Vergel*, ad prædictum amnem.

Gurckfeldia, seu Gruchi confluentia: *Gruckfel*, vbi Gruchus cadit in Sauum.

§. 6. *Reliquæ regiones iuris Austriaci.*

COMITATVS } De quo suprâ egimus ad tabulam Baua-
TIROLENSIS } ria.

HUNGARIÆ } De quo pluribus agetur in Illyrico.
REGNUM

BOHÆMIÆ } Quo continetur Bohæmia, Lusatia, Morauia, Si-
REGNUM } lesia, de quibus cap. sequenti.

RE- } IN ELSA- } SVNGOUIA penè tota vbi Comitatus Fer-
GIO- } TIA } retensis, nunc Francici iuris.
NES } ante hæc } BRISGOUIA: *le Brisgau*, iam à Francis ca-
 } bella. } pta magna ex parte.

AV- } IN HEL- } Patro- } Episcopi Constantiensis Cellæ Ra-
STRI- } VETIA } natus } tolfî *de Ratoffzell*.

ACÆ } IN } I V. Vrbes Syluanæ, *les 4. villes Forestieres*:
 } SVE- } Marchionatus Burgauicis, *le Burgau en Alcou*.
 } VIA. } Comitatus Hohenbergensis: *d' Hohenberg*.
 } Lantgrauiatu Nellemburgensis: *Nellembourg*.

} IN GRI- } DOMINIVM FRÆBERGENSE: *de Freuenberg*.
 } SONIBVS. } VALLES *de Muntafun, & Klosterstal*.
 } PRETIGOUIA: *le Pretigou*.

} IN CROA- } Pars dicta IMPERIALIS, sicut &
 } TIA, en } pars MORLACHIÆ, de quibus in
 } Croacie. } Illyrico.

	IN SCLAVONIA, <i>en</i>	} Pars dicta IMPERIALIS, de quâ ibidem.
	<i>Esclauonie, ou Vvindischand.</i>	
PER-	IN I-	} Tergeste: <i>Trieste</i> , vrbs ad mare. Pedena: <i>Pedena</i> , cuius vina celebrantur. Fanum S. Ioannis: <i>S. Iuan de Duino</i> , Comitum <i>de la Tour</i> , qui tamen vassali sunt Tirolen- fium. Pucinum: <i>Pisino</i> , vnde vinum Liuiæ Augustæ. Cosliacum: <i>Cosliaco</i> . Lupoglanum: <i>Lupoglano</i> . Renzanum: <i>Renzano</i> , ad Fl. Virpachum, <i>Vrpach</i> . Dorum: <i>Doremberg</i> , seu <i>Dornberg</i> . Vipaum: <i>Vipao</i> , ad Fl. cognominem. Fanum S. Archangeli: <i>S. Anzolo</i> , seu <i>S. Ar-</i> <i>changelo</i> . Coma: <i>Comen</i> . C O- } Goritia, olim Iulium Carnicum : MIT. } <i>Goritz</i> , seu <i>Gortz</i> . G O- } Gradiscia: <i>Gradiscie</i> , arx munitissi- RIEN- } ma, & totius regionis tutela ad S I S } Fl. <i>Lisanzo</i> .
	STRIA	
MIX-	IN	
	FORO-	
TÆ.	IULIO	
	an Frioul.	

CAPVT XVII.

Magnum Regnum Bohemia.

AGGREDIMVR Germaniæ partē, magnum olim Hærescan Seminarium, & vnde magna labes in vicinas Prouincias, cruentissima plerumque bella in circumpositos populos sparsa sunt. Hinc enim Hussitæ, hinc Taboritæ, hinc Zisca ille Catholicorum terror, & qui ad eum continuandum pellem suam pro timpano satis esse putauit. Dicta est Bohæmia à Boiis Gallis qui eam olim occuparunt, vt suprâ monuimus in antiquâ Germaniâ. Frosardus dum loquitur de huius Rege cæso in pugnâ Cressiacâ vocat *Behaigne*, nos antiquæ voci magis congruè *la Boheme*, indigenæ *Czeska-zeme* à Czecho quodam Principe. Regio tota hæc fe-